

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ



Олександр ГАЛИЧ
« » 2023 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

<i>освітньо-професійна програма</i>	Захист і карантин рослин
<i>спеціальність</i>	202 Захист і карантин рослин
<i>галузь знань</i>	20 Аграрні науки та продовольство
<i>рівень вищої освіти</i>	перший (бакалаврський) (скорочений термін навчання)

ПОЛТАВА 2023

Розробники:

Маренич Микола, д. с.-г. н., професор кафедри селекції, насінництва і генетики;
директор Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології;
Коваленко Нінель, к. с.-г. н., доцент кафедри захист рослин;
Поспелова Ганна, к. с.-г. н., доцент кафедри захист рослин;
Клименко Олександр, директор ТОВ «ІНДИГО АГРО УКРАЇНА».

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри захист рослин

Протокол від 28 серпня 2023 р. №2

Завідувач кафедри
захист рослин



Віктор ПИСАРЕНКО

Наскрізна програма практики схвалена
Радою з якості вищої освіти спеціальності 202 Захист і карантин рослин

Протокол від 04 вересня 2023 р. №1

Голова Радою з якості вищої освіти
спеціальності 202 Захист і карантин рослин



Ганна ПОСПЕЛОВА

ВСТУП

Наскрізна програма практики розробляється згідно освітньо-професійної програми Захист і карантин рослин першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та навчального плану підготовки студентів (скорочений термін навчання) спеціальності 202 Захист і карантин рослин.

Метою практики є: набуття студентами компетентностей, на основі отриманих в Університеті теоретичних знань, для прийняття самостійних рішень у виробничих умовах та досягнення програмних результатів навчання; оволодіння сучасними методами, навичками, вміннями та формами організації праці у сфері професійної діяльності студентів.

Завдання практики:

- поглиблення, систематизація і закріплення теоретичних знань, одержаних студентами в процесі навчання;
- ознайомлення та набуття навичок роботи з приладами, обладнанням і програмними продуктами в професійній діяльності;
- виховання відповідальності за результати своєї діяльності;
- закріплення теоретичних знань та формування навичок прийняття самостійних рішень на певних ділянках роботи (чи з конкретних питань) у виробничих умовах;
- освоєння сучасних технологій і виробничих процесів та збір фактичного матеріалу для виконання індивідуальних завдань.

Проходження практики сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК12. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахових:

ФК1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами.

ФК2. Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення

дотримання ними фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження.

ФК3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.

ФК4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідовувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи.

ФК5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

ФК6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.

ФК7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

ФК8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.

ФК9. Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

ФК10. Здатність організовувати роботи зі зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин, спрямовані на адаптацію європейських вимог.

ФК11. Здатність організовувати заходи для екологічно безпечного захисту рослин та рентабельного виробництва відповідно до угод світової організації торгівлі (СОТ), санітарних та фітосанітарних заходів (СФЗ), європейських вимог.

програмних результатів навчання:

ПРН4. Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин.

ПРН5. Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності.

ПРН7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин

ПРН8. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин

ПРН9. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів

діяльності із захисту і карантину рослин.

ПРН10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.

ПРН11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.

ПРН12. Дотримуватися вимог охорони праці.

ПРН14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН17. Дотримуватися вимог екологічного законодавства у сфері захисту рослин та збереження біорізноманіття.

ПРН18. Ефективно застосовувати екологічно безпечні технології вирощування рослин.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми Захист і карантин рослин першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (скорочений термін навчання 2 роки 10 місяців) спеціальності 202 Захист і карантин рослин денної форми навчання 2022 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1

Види, назви і обсяги практик студентів освітньо-професійної програми Захист і карантин рослин першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 Захист і карантин рослин (скорочений термін навчання)

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Навчальна практика				
1.	Комплексна навчальна практика II	2	6	180
Виробнича практика				
2.	Виробнича практика	4	6	180
Переддипломна практика				
3.	Переддипломна практика	6	6	180

1.1. Навчальна практика «Комплексна навчальна практика II»

Метою навчальної практики «Комплексна навчальна практика II» є поглиблення і закріплення знань здобувачів вищої освіти, одержаних при вивченні навчальних дисциплін на другому році навчання, одержання практичних навичок з визначення видового складу бур'янів, основних елементів сучасних зональних систем землеробства та видового складу шкідників сільськогосподарських культур.

Мета навчальної практики реалізується у процесі опанування студентами тематичних блоків (табл. 2).

Таблиця 2

Тематичні блоки навчальної практики
«Комплексна навчальна практика II» студентів освітньо-професійної
програми Захист і карантин рослин першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти спеціальності 202 Захист і карантин рослин
(скорочений термін навчання)

Тематичний блок навчальної практики	Обсяг тематичного блоку, годин		Назва кафедри, яка здійснюватиме керівництво тематичним блоком
	кредитів ЄКТС	годин	
Землеробство	3,0	90	Землеробства і агрохімії ім.В.І.Сазанова
Сільськогосподарська ентомологія	3,0	90	Захист рослин
Разом	6,0	180	-

Завдання навчальної практики «Комплексна навчальна практика II» відповідає тематичним блокам:

Тематичний блок «Землеробство»:

- ознайомлення із землекористуванням господарства;
- визначення найбільш поширених на полях господарств бур'янів, їх біологічних особливостей і заходів боротьби з ними;
- ознайомлення з хімічними заходами боротьби з бур'янами;
- проведення оцінки якості обробітку ґрунту, культивуації та догляду за посівами.

Тематичний блок «Сільськогосподарська ентомологія»:

- узагальнення та поглиблення теоретичних знань, умінь і навичок студентів із сільськогосподарської ентомології;
- засвоєння методів обліку і правила зборупредставників ентомофауни;
- виготовлення тимчасових і постійних колекцій.

Проходження навчальної практики «Комплексна навчальна практика II» сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахових:

ФК1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин,

комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами.

ФК2. Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання ними фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження.

ФК5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

ФК8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.

ФК9. Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

програмних результатів навчання:

ПРН7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин.

ПРН9. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.

ПРН10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.

ПРН18. Ефективно застосовувати екологічно безпечні технології вирощування рослин.

1.2. Виробнича практика

Метою виробничої практики є: забезпечення професійної технологічної підготовки майбутніх фахівців; набуття досвіду роботи за обраною професією.

Завдання виробничої практики:

- ознайомлення зі структурою (виробничою, організаційною, управлінською) підприємства (установи, організації тощо) та організацією його діяльності;
- проведення агроекономічного аналізу діючої в господарстві системи землеробства;
- аналіз структури рослинницької галузі та стану кормовиробництва у господарстві;
- вивчення технології механізованих сільськогосподарських робіт;

- ознайомлення з технологією вирощування сільськогосподарських культур у господарстві;
- опанування методів виявлення та обліку шкідників, хвороб і бур'янів у агроценозах господарства;
- оцінювання фактичного фітосанітарного стану полів у різні фенологічні фази та прийняття рішень щодо проведення заходів боротьби зі шкідниками, хворобами та бур'янами;
- аналіз системи захисту рослин у господарстві;
- вивчення стану забезпечення у господарстві безпеки життєдіяльності населення, охорони праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії;
- ознайомлення зі станом охорони природи в господарстві (підприємстві).

Проходження виробничої практики сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку.

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахових:

ФК1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами.

ФК2. Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання ними фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження.

ФК3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.

ФК4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи.

ФК5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

ФК6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.

ФК7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

ФК8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів,

енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.

ФК9. Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

ФК10. Здатність організовувати роботи зі зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин, спрямовані на адаптацію європейських вимог.

програмних результатів навчання:

ПРН4. Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин.

ПРН7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин

ПРН8. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин

ПРН9. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.

ПРН10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.

ПРН11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.

ПРН12. Дотримуватися вимог охорони праці.

1.3. Переддипломна практика

Метою переддипломної практики є: засвоєння здобувачами вищої освіти професійних практичних знань, набуття ними вмінь та навичок необхідних для проведення досліджень та вирішення практичних проблем в галузі захисту рослин.

Завдання переддипломної практики: формування практичних навичок щодо використання оптимальних методів та інструментальних засобів захисту рослин, збору та обробки даних фітосанітарного моніторингу; аналіз впроваджених у господарстві методів захисту рослин.

Проходження практики сприяє формуванню:

компетентностей:

загальних:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК12. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахових:

ФК1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами.

ФК2. Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання ними фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження.

ФК3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.

ФК4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи.

ФК5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.

ФК6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.

ФК7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

ФК8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.

ФК9. Здатність організовувати заходи із захисту і карантину рослин підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами, діяльність яких пов'язана з користуванням землею, водними об'єктами, вирощуванням рослин сільськогосподарського та іншого призначення, їх реалізацією, переробкою, зберіганням і використанням відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

ФК10. Здатність організовувати роботи зі зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин, спрямовані на адаптацію європейських вимог.

ФК11. Здатність організовувати заходи для екологічно безпечного захисту рослин та рентабельного виробництва відповідно до угод світової організації торгівлі (СОТ), санітарних та фітосанітарних заходів (СФЗ), європейських вимог.

програмних результатів навчання:

ПРН4. Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин.

ПРН5. Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності.

ПРН7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин

ПРН8. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів під час проведення заходів із захисту рослин.

ПРН9. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.

ПРН10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.

ПРН11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.

ПРН12. Дотримуватися вимог охорони праці.

ПРН14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН17. Дотримуватися вимог екологічного законодавства у сфері захисту рослин та збереження біорізноманіття.

ПРН18. Ефективно застосовувати екологічно безпечні технології вирощування рослин.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Навчальна практика «Комплексна навчальна практика II»

Тематичний блок «Землеробство»:

Тема 1. Еколого-біологічні властивості бур'янів та господарські і економічні наслідки наявності їх у посівах. Комплексна система заходів контролювання бур'янів у посівах сільськогосподарських культур.

Основні біологічні групи бур'янів. Класифікація бур'янів та характеристика найбільш шкідливих і поширених представників окремих біологічних груп. Визначення бур'янів у посівах зернових культур. Комплексна система заходів контролювання бур'янів у посівах сільськогосподарських культур.

Тема 2. Біологічні та екологічні основи побудови сівозмін та їх роль у сучасному землеробстві. Попередники сільськогосподарських культур в сівозмінах різних ґрунтово-кліматичних зон.

Збір та визначення бур'янів в посівах просапних культур. Визначення ступеня засмічення посівів зернових культур окомірним методом за шкалою Мальцева.

Тема 3. Класифікація, проектування, впровадження та освоєння сівозмін.

Користуючись основними принципами побудови сівозмін та таблицею класифікації попередників, скласти польову сівозмину для Лісостепу України та ротаційні таблиці.

Тема 4. Наукові основи механічного обробітку ґрунту під різні сільськогосподарські культури. Заходи, способи і системи обробітку ґрунту в різних ґрунтово-кліматичних зонах.

Обробіток ґрунту під ярі, озимі, просапні та технічні культури. Заходи, способи і системи обробітку ґрунту в різних ґрунтово-кліматичних зонах. Здійснення контролю якості обробітку ґрунту.

Тематичний блок «Сільськогосподарська ентомологія»:

Тема 1. Ентомокомплекс агроценозів зернових та зернобобових культур.

Методи обліку і правила збору представників шкідливої ентомофауни агроценозів зернових та зернобобових культур. Збір матеріалу та оформлення колекції.

Тема 2. Ентомокомплекс агроценозів технічних культур.

Методи обліку і правила збору представників ентомофауни агроценозів технічних культур. Збір матеріалу та оформлення колекції.

Тема 3. Ентомокомплекс агроценозів садово-паркових культур.

Методи обліку і правила збору представників ентомофауни агроценозів садово-паркових культур. Збір матеріалу та оформлення колекції.

Тема 4. Ентомокомплекс агроценозів лікарських культур.

Методи обліку і правила збору представників ентомофауни агроценозів лікарських культур. Збір матеріалу та оформлення колекції.

Тема 5. Ентомокомплекс агроценозів овочевих культур закритого і відкритого ґрунту.

Методи обліку і правила збору представників ентомофауни агроценозів овочевих культур закритого і відкритого ґрунту. Збір матеріалу та оформлення колекції.

2.2. Виробнича практика

Тема 1. Загальна характеристика підприємства (установи, організації тощо).

Структура підприємства (виробнича, організаційна, управлінська) підприємства (установи, організації тощо) та організація його діяльності. Функціональні обов'язки керівників та спеціалістів різних рівнів. Аналіз результативних показників діяльності підприємства.

Тема 2. Агроекономічний аналіз системи землеробства.

Агрокліматичні умови підприємства (установи, організації тощо). Сівозмінна, як запорука високої врожайності. Структура рослинницької галузі та стан кормовиробництва у господарстві. Сільськогосподарська техніка для обробітку ґрунту. Технології механізованих сільськогосподарських робіт.

Тема 3. Технологія вирощування сільськогосподарських культур.

Система передпосівного обробітку ґрунту; підготовка насіння до сівби; догляд за рослинами протягом вегетаційного періоду; розрахунки пестицидів та агрохімікатів, необхідних для захисту рослин у господарстві.

Тема 4. Моніторинг шкідливих організмів в агроценозах господарства та система захисту від них.

Методи виявлення та обліку шкідників, хвороб та бур'янів у агроценозах господарства. Фітосанітарний стан полів у господарстві. Система захисту рослин.

Тема 5. Індивідуальне завдання.

Залежно від особливостей діяльності підприємства, наукових інтересів та особистих побажань студента керівником практики від кафедри видається індивідуальне завдання. Індивідуальне завдання передбачає висвітлення технології вирощування провідної культури та обґрунтування системи захисту її від шкідливих організмів.

2.3. Переддипломна практика

Тема 1. Загальна характеристика підприємства (установи, організації тощо).

Структура підприємства (виробнича, організаційна, управлінська) підприємства (установи, організації тощо) та організація його діяльності; функціональні обов'язки керівників та спеціалістів різних рівнів; аналіз результативних показників діяльності підприємства.

Тема 2. Агроекономічний аналіз системи землеробства.

Характеристика ґрунтів підприємства; сівозміна, як запорука високої врожайності; сільськогосподарська техніка для обробітку ґрунту; налагоджування сільськогосподарських машин та знарядь для виконання технологічних операцій.

Тема 3. Організація захисту рослин.

Система захисту рослин у господарстві. Фітосанітарний стан агробіоценозів та обсяги робіт із захисту рослин у господарстві.

Тема 4. Моніторинг шкідників та збудників хвороб в агроценозах господарства.

Методи виявлення та обліку шкідників і хвороб у агроценозах господарства. Фітосанітарний стан полів у господарстві. Система захисту рослин.

Тема 5. Оцінка забур'яненості посівів сільськогосподарських рослин.

Методики обліку бур'янів. Аналіз асортименту гербіцидів та агротехнічних методів контролю за бур'янами у господарстві.

Тема 6. Аналіз впроваджених у господарстві методів захисту рослин.

Хімічний метод захисту рослин (асортимент пестицидів використовуваних господарством). Біологічний метод захисту рослин: напями використання, асортимент біопрепаратів.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Полтавського державного аграрного університету (далі – Університету) проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики студентів освітньо-професійної програми Захист і карантин рослин першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 Захист і карантин рослин.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних лабораторіях, навчально-дослідних ділянках та інших об'єктах структурних підрозділів Університету. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне, організаційне і навчально-методичне забезпечення.

Навчальна практика також може проводитися в підприємствах (організаціях, установах тощо), що оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програм практики. Вона проводиться науково-педагогічним, педагогічним працівником Університету для групи (підгрупи) студентів. З цими підприємствами (установами, організаціями тощо) укладаються договори.

Виробнича та переддипломна практики проводяться на базах практики. Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення виробничої та переддипломної практики студентів, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальності 202 Захист і карантин рослин;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість наступного працевлаштування випускників університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми Захист і карантин рослин першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 Захист і карантин рослин, є:

- розробка наскрізної і робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Академією та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, в навчально-наукових інститутах – директори, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора університету про проведення практики студентів.

Навчальна практика проводиться для академічної групи.

Навчальна практика здійснюється тривалим окремим періодом у межах навчального року.

Керівник навчальної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- проводить студентам інструктаж з безпеки життєдіяльності;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам (за наявності);
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- перевіряє щоденники навчальної практики (додаток А) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та керівнику виробничої практики навчального відділу;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами університету.

Студенти, які проходять навчальну практику, зобов'язані:

- ознайомитися з програмою практики;
- отримати документи для проходження практики;

- пройти інструктаж з безпеки життєдіяльності та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- оформити звітну документацію з практики та подати її керівнику практики від кафедри.

Виробнича та переддипломна практики студентів проводяться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програми практики.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої / переддипломної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники (додатки Б), звіти з практики (додаток В) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої та переддипломної практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами університету.
- Керівник практики від бази практики:
- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять виробничу / переддипломну практику,

зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

За результатами проходження **навчальної практики** студентом подається керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання щоденник навчальної практики. У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з навчальної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік виставляється в останній день практики. Оцінювання її результатів здійснюється керівником практики від кафедри на підставі:

- повноти та якості виконання студентом програми практики та індивідуального завдання (за наявності);
- оформлення і змістовності наповнення щоденника практики та інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Нарахування балів за підсумками проходження навчальних практик, що містять у своєму складі тематичні блоки, здійснюється у відповідності до схем нарахування балів, побудованих з урахуванням тривалості вивчення тематичного блоку.

Нарахування балів за підсумками проходження навчальної практики «Комплексна навчальна практика II» відбувається згідно розподілу (табл.3).

**Схема нарахування балів з навчальної практики «Комплексна навчальна практика II» студентів освітньо-професійної програми Захист і карантин рослин першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202
Захист і карантин рослин (скорочений термін навчання)**

Назва навчальної практики	Тематичні блоки навчальної практики	Кількість балів
Комплексна навчальна практика II	Землеробство	50
	Сільськогосподарська ентомологія	50
Разом		100

За результатами проходження **виробничої / переддипломної практики** студентом подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики

Звіт з виробничої / переддипломної практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора університету.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з виробничої / переддипломної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками виробничої / переддипломної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;
- оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вчених радах факультету та університету.

Додаток А
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЩОДЕННИК
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

(назва практики)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (навчально-науковий інститут) _____
(назва факультету/ІНІ)

Освітньо-професійна програма _____
(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність _____
(код та найменування спеціальності)

Ступінь вищої освіти _____
(бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група, денна форма навчання

20__ - 20__ навчальний рік

м. Полтава

ОБЛІК ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Дата	Зміст практики	Кількість годин практики		Кількість балів	Підпис керівника практики
		план	факт		

Висновок керівника(ів) навчальної практики від кафедри

Період практики з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Керівник навчальної практики від кафедри _____

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Додаток Б

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (навчально-науковий інститут) _____

(назва факультету/ІНІ)

Освітньо-професійна програма _____

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність _____

(код та найменування спеціальності)

Ступінь вищої освіти _____

(бакалавр / магістр)

_____ курс, _____ група

Форма навчання _____

(денна/ заочна)

Керівник практики від кафедри _____

(назва кафедри)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики)

Керівник практики від підприємства (організації, установи, тощо)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Студент _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство (в організацію, установу тощо)

« ____ » _____ 20 ____ року

Наказом (розпорядженням) по підприємству (організації, установі тощо) від

« ____ » _____ 20 ____ року № ____ студент зарахований на посаду _____

(назва посади)

_____ (підпис)

_____ (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Вибув з підприємства (організації, установи, тощо)

« ____ » _____ 20 ____ року

_____ (підпис)

_____ (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Керівники практики:

від кафедри

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

від підприємства (організації, установи тощо)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

М.П.

« ___ » _____ 20__ р.

Загальні відомості про базу практики

_____ (назва підприємства, організації, установи тощо)

П.І.П. керівника _____

Форма власності _____

Район _____

Область _____

Місто _____

Адреса _____

Телефон/факс _____

Характеристика бази практики

Робочі записи під час практики

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА керівника практики від бази практики

(назва підприємства, організації, установи тощо)

Керівник практики від підприємства (організації, установи тощо)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

М.П.

« _____ » _____ 20 __ року

Висновок керівника практики від кафедри

Кількість балів _____
(цифрами)

Керівник практики від кафедри

(підпис) (ініціали та прізвище)

Висновок комісії із захисту звітів з практики

Кількість балів _____
(цифрами)

Дата захисту звіту з практики « ____ » _____ 20__ року

Оцінка:

за 4-бальною шкалою _____
(словами)

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____
(цифрами і літерою)

Голова комісії із захисту звітів з практики

(підпис) (ініціали та прізвище)

Додаток В

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА
ЕКОЛОГІЇ

Кафедра _____

ЗВІТ

з _____ практики

(виробничої, переддипломної)

студента ____ курсу ____ групи СВО Бакалавр

освітньо-професійної програми Захист і карантин рослин

спеціальності 202 Захист і карантин рослин

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:

(назва підприємства, установи, організації тощо)

(район, область)

Керівник практики від бази практики:

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри:

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Захист звіту відбувся _____

(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____

(посади, прізвища та ініціали)

Полтава 20____